EYLÜL 1971

TÜTÖS

TÜRKİYE TEKNİK ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR

genç fikirli demek, gerçek fikirli demektir. ATATÜRK

YIL : 5 — SAYI : 54

"Geri kalmışlığın en büyük nedeni Millî Eğitimdir"

M. E. Bakanı Şinasi Orel ayrıca

"Milli Eğitimin, sistem, muhteva, metot ve program bakımından yanlış olduğunu" söyledi

M.E.B. Şinasi OREL

Milli Eğitim Bakanı Şinasi Orel, tarihî "Sivas Kongresi" nin yıl dönümü dolayısiyle 5 Eylül 1971 günü Sivas'da yaptığı konuşmada, "Orta öğretimde 17500 öğretmen açığı olduğunu, öğretmen temin edilmedikçe hiçbir yerde Lise ve Ortaokul açılmayacağını, Yüksek Öğretimde de öğretim üyesi bulunmadan okul açıldığını, yalnız asistanlarla öğretim yapan yüksek öğretim kurumlarının bulunduğunu" bildirmiş ve "öğretmen sağlanmadıkça okul açmanın gereği yoktur. Geri kalmışlığımızın en büyük sebebi, Millî Eğitimdir. Millî Eğitim, sistem, muhteva, metot ve program bakımından yanlıştır. Eğitim politikamız, bütün bunlar gözönünde tutularak, sistem, muhteva, metot ve program bakımından yeniden tespit edilecektir." demiştir.

Ayrıca, İlköğretim 8 yıla çıkarılması ile ilgili olarak, 14 bölge okulunda üç dönemli eğitime geçileceğini açıklayan Milli Eğitim Bakanı Orel, bu okulların 3-2-3 şeklinde olacağını, ilk 3 yıllık dönemde bölgenin ekonomik durumunun öğretileceğini son 3 yılın ise mesleğe yöneltme ka-

(Devamı Sayfa 3'de)

Fazla çalışma ücretlerini saptayan kararname yayınlandı

KARARNAMEDE DÖNER SERMAYEDE ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERE SAAT BAŞINA 10 — 14 LİRAYA KADAR FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ ÖDENMESİ ÖNGÖRÜLÜYOR.

Devlet Personel Dairesi ile Maliye Bakanlığının görüşlerine uygun olarak hazırlanan fazla çalışmaları saptayan kararname, Bakanlar Kurulunun 27.7.1971 tarihli kararı ile kabul edilerek kanunlaşmıştır.

Kararnamenin 6. maddesinde, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı her derceli mes'eki ve teknik öğretim okul ve kurum atelyeleri ile atelye bölümlerinde döner sermaye siparişleri üzerinde çalışma saatleri dışında bi fiil çalışılmak üzere öğretmen teknisyen ve öğretici ustalara saat başına (10 - 14) liraya kadar fazla çalışma ücreti ödenmesi öngörülmüştür.

(Devamı Sayfa 2 de)

"Eğitim Reformunda Strateji ve Yöntem" le ilgili TÜTÖS'ün görüşleri M. Eğitim Bakanlığına bildirildi

M. E. Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi, Millî Eğitim Refromu Strateji ve Koordinasyon Komisyonu'nun hazırlamış olduğu, "Eğitim Reformundan Strateji ve Yöntem" adlı raporu TÜTÖS'e göndererek bu rapora değgin görüşlerin'n bildirilmesini istemiştir.

TÜTÖS'ün, "Eğitim Reformunda Strateji ve Yöntem" ile ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığına bildirdiği görüşler şöyledir :

Milli Eğitim Bakanlığı
Talim ve Terbiye Dairesi Başkanlığına
Ankara

17 Temmuz 1971 tarih ve 3896 sayılı yazıya karşılıktır.

TÜTÖS'ün, Milli Eğitim Reformu Stratejisi ve Koordinasyon Komsiyonunun "EĞİTİM REFORMUNDA STRATEJİ VE YÖNTEM" adlı raporuna değgin görüşleri aşağıdaki biçimde tespit edilmiştir :

1 — RAPORUN BÜTÜNÜ

Rapor, esas itibariyle, amaç ve ilkeler, stateji çerçevesi, eğitim plânlaması, reform ve reformda izlenecek yöntem olmak üzere 4 ana bölümden oluşmaktadır.

Raporda eğitim sisteminin tanımı yapılmakta, temel ilkeleri açıklanmakta ve bu sistemin nasıl bir toplumsal ortamda işleyeceği belirtilmektedir. Ayrıca toplumsal hedeflerle eğitim hedefleri arasındaki ilişiklere değinilmekte, eğitim sisteminin nasıl plânlanması gerektiği ve reform çalışmalarının nasıl ele alınacağı ifade edilmektedir.

Rapor, genel olarak, reform çalışmalarına değgin eğitim sisteminin bütününü kapsayan ve plânlı bir uygulamayı öneren genel bir çerçeve niteliğindedir. Rapor, ana hatlarıyle eğitim reformu anlayışını ve reform çalışmalarında göz önünde bulundurulacak temel ögeleri açıklamaktadır. Soyut bir nitelikte olan rapor, birçok vönleriyle tartışılmaya ve geliştirilmeye ihtiyaç göstermektedir. Raporda belirtilen temel esaslar cercevesinde şunların gerçekleştirilmesini gerekli görmekteyiz :

a) Reformla ilgili müteakip çalışmalara biran önce başlanmalıdır,

b) Bu çalışmalar fonksiyonel bir bütünlük içinde yürütülmelidir,

c) Uygulamaya dönük gerçekci çözüm yolları ortaya konmalıdır,

d) Çözüm önerilerine öncelikle ve sistemli olarak uygulama olanakları sağlanmalıdır.

e) Uygulamaların sürekli olarak değerlendirilmesi yapılmalıdır.

Raporda belirtilen fikir ve kavramlar, esas itibariyle, yeni olmayıp öteden beri bilin-

(Devamı Sayfa 4'de)

BAŞYAZI

Kamu Personeli Sendikalarının faaliyetleri son bulurken...

TÜTÖS

14 Haziran 1965 günü yürürlüğe giren 8 Haziran 1965 gün ve 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu uyarınca kurulmuş bulunan Kamu Personeli Sendikaları, Anayasa değişikliği yürürlüğe girdikten sonra, faaliyetlerine son vereceklerdir . 1961 Anayasasının 46. maddesinde "İŞÇİ NİTELİĞİ TAŞIMIYAN KAMU HİZMETİ GÖREVLİLERİNİN SENDİKALAR VE SENDİKA BİRLİKLERİ KURMA, BUNLARA SERBSETÇE ÜYE OLMA VE ÜYELİKTEN AYRILMA HAKLARININ KANUNLA DÜZENLENECEĞİ" öngörüldüğünden 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu yürürlüğe konulmuştu. Demokrasinin en güçlü dayanaklarından biri de sendikalardır. Aslında kamu hizmetlilerinin sosyal güvenliklerinin sağlanmasında, yönetime karşı haklarının korunmasında sendikal anlamda örgütlenmeleri bir zorunluluktur. Milli, demokratik, laik

(Devamı Sayfa 3'de)

Önemli bir açıklama

Anayasa değişikliği nedeniyle çalışmalarımız son bulmaktadır

1961 Anayasasının, bazı maddelerinin değiştirilmesi önümüzdeki günlerde gerçekleşmiş olacaktır. Bizce bu değişikliklerin en düşündürücü yanı, 46, madde ile "işçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin sendika kurma hakkının kaldırılmasıdır. TUTOS tüm eylem ve girişimlerinde yasalara uymuş, hukuk çizgisinin dışına çıkmamış, ATATÜRK İlkelerinin izleyicisi olarak demokratik düzene bağlılık göstererek anarşiyi reddetmiştir.

Anayasa değişikliği ile birlikte getirilen 16. madde, değişikliklerin yürürlüğe girmesiyle, kamu personeli sendikalarının faaliyetlerinin sona ereceğini açıklıkla belirtmektedir. Bu durumda, TUTOS'ün izleyeceği yol HUKUK DANIŞMANINDAN sorulmuş, hukukçularımızla Genel Merkez yöneticilerinin birlikte yaptıkları toplantı sonunda tutumumuz saptanmıştır. Faaliyetlerin durması, hukuki varlığın ve tüzel kişiliğin sona ermesi değildir. Yöneticiler, hukuki varlığı kollayıp koruyacaklar, ancak, aidat alma ve bina kirası gibi zorunlu giderleri karşılama dışında hiçbir çalışma yapılamıyacaktır. TÜTÖS gazetesi sendikanın bir faaliyeti olduğundan, aşağıda belirteceğimiz yeni örgüt kuruluncaya ve TÜTÖS'ün hukuki durumu açıklık kazanıncaya kadar yayınına son verecektir. Geçici bir dönem için yayın organından yoksun kalacağız. Bütün üyelerimizin bu durumu anlayışla karşılayacakları ve ileride daha güçlü bir yayın organına kavuşmak umuduyle bekleyecekleri kanısındayız.

Geçici 16. madde, Anayasa değişikliğinin yürürlüğe girmesinden sonraki 6 ay içinde hazırlanacak bir yasa ile kamu hizmetlileri kuruluşlarının nasıl kurulacağını ve sendikaların varlıklarının bu kuruluşlara nasıl geçeceğinin gösterilmesini öngörmektedir. Bu zorunluluk yerine getirilecek ve o zaman sendikamızın nasıl hukuken son bulacağı, yeni kuruluşun nasıl olacağı, varlıklarımızın yeni kuruluşa nasıl geçeceği belli olacaktır. Teknik öğretmenlerin hakları bu yeni kuruluş içinde, daha önce olduğu gibi inançla ve güvenle savunulacaktır. Sendikal faaliyetlerin durdurulduğu dönemde Teknik Öğretmenler arasındaki birliğin korunması da gerekmektedir. Gelecek günlerin hepimizi için her yönden daha iyi, daha aydınlık olması dileğiyle üyelerimize başarılar dileriz.

TÜTÖS
Merkez Yönetim Kurulu

İş güçlüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamları ile ilgili yönetmelik yayınlandı

İş Riski Zammı : 100 — 400 TL.
İş Güçlüğü Zammı : 100 — 800 TL.
Teminideki Güçlük Zammı : 500 — 1400 TL.

İş güçlüğü, iş riski ile teminindeki güçlük zamlarının tâbi olacağı esaslara dair yönetmelik, 8.8.1971 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanmış ve 1.3.1971 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Ayda 100 ilâ 1400 lira arasında yan ödeme yapılmasına imkân veren yönetmeliğe göre uygulama tarihini ve kimlerin yan ödemelerden yararlanacağını Bakanlar Kurulu kararnamelerle ilerde tayin edecektir. 1970 bütçesi ile miktarları belli edilen, yan ödemeleri uygulamaya sokan yönetmeliğe göre iş güçlüğü, riski ve teminindeki güçlük zamlarını sadece "Hayat ve sağlık için tehlike veya çalışma şartları bakımından güçlük arzeden veya normalin üstünde gayret sarfını gerektiren veya eleman temininde müşkülât çekilen görevlerde çalışanlar" alabilecektir. Yönetmeliğin öngördüğü zamlar 1971 bütçesinde şu miktarlarda tespit edilmiştir.

ZAMLARIN MİKTARI

İş Riski Zammı : Teknik hizmetler sınıfı ile Sağlık ve yardımcı sağlık sınıflarında 100 - 400 lira, diğer sınıflarda 100 - 300 lira.

İş Güçlüğü Zammı : Teknik hizmetler sınıfı ile Sağlık sı-

(Devamı Sayfa 3'de)

IŞIN

Hoşça kalın

Anayasamızda yapılan değişiklik, kamu personeli sendikalarının çalışmalarını da durdurdu.

"Toplu sözleşmesi ve grevi olmayan memurlara sendika kurma hakkı bile çok görüldü, bu allerji nereden geldi anlıyamadık." diyenler varmış.

Bunda anlaşılmayacak ne var canım. İsim, ah bu isim.. "sendika" allerjisini hafife alıyorsunuz galiba.

Haydi hoşçakalın değerli okurlarımız. *G.K.*

HABERLER ... HABERLER ... HA

Geleceğin Büyük Tehlikesi

"Hacettepe Üniversitesi Nüfus Enstitüsünün yaptığı araştırmaya göre köylerde doğanların o/o20' si geri zekâlı,,

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Enstitüsü yetkilleri tarafından Türkiye'de köysel yerlerle, büyük şehirlerin gecekondu bölgelerinde yaşayan kadınların dünyaya getirdikleri çocukların % 20 sinin geri zekâlı ve beslenme bozukluğundan ileri gelen kansızlık, raşitizim gibi hastalıklara sahip oldukları açıklanmıştır.

Türkiye'de aileler arasında yetersiz ve dengesiz bir beslenme sonucu geri zekâlı ve hastalıklı çocukların dünyaya geldiğini bildiren Hacettepe Üniversitesi Nüfus Enstitüsünün yaptığı ankete göre ailelerin % 25'i yetersiz bir kalori tüketimi içindedir. Okul öncesi çağdaki çocuklarda gübe ve emzikli analar arasında beslenme sorunları daha yaygın ve ağır durumdadır. Aileler arasında yetersiz beslenme çocukların eğitim ve ruh gelişimini de engellemektedir. Yeterince kalori alamayan bir gecekondu bölgesi öğrencisi ile normal beslenen bir ailenin çocuğu arasındaki zekâ gelişmeleri çok açık farklar göstermektedir.

Millî Egitim Bakanlığı düyuna kalan ödeneklerle ilgili açıklama yaptı

Teknik öğretmenlerin düyuna kalmış olan ücretlerinin bir an önce ödenmesi için TÜTÖS 'ün Milli Eğitim Bakanlığ na yaptığı sözlü ve yazılı isteğ ni, Bakanlık bir yazı ile açıklamış bulunmaktadır. Bu konu ile ilgili açıklama şöyledir.

TÜTÖS Genel Eşk. lığına
Ankara

Öğretmenlerin ödeneklerinden düyuna kalmış olan 57.135.750 liranın, Maliye Bakanlığının carî yıl bütçesinin 36330 bölüm maddesinden Bakanlığ mız eski yıllar karşılıksız borçlar maddesine aktarılması Maliye Bakanlığına teklif edilmiştir.

Aktarma yapıldığında öğretmenlerin düyuna kalan ek ders ücretleri ödenecektir.

Açıktan ve yeniden atanan öğretmenlerin Sayıştay vize i kadroları gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Milli Eğitim Bakanı a.
Özlük İşleri Genel Müdürü
Samî TUĞRAY

Cevat Alkan ve İ. Akhun Reform Komisyonunda görevlendirildiler

"Milli Eğitim Reformu ve Koordinasyon Komisyonu", üniversite dışı yüksek öğretim kurumlarının durumlarını inceleyerek ortak ilkelere bağlamak ve reform stratejisi ile yüksek öğretim reform ilkelerine uygun önerileri geliştirmek amacıyle bir alt komisyon kurmuştur.

Bakanlık ve ilgili kurumların temsilcilerinin katıldığı onyedi kişiliş "Yüksek Öğretim Reform Komisyonu'nda, Bakanlık tarafından, TÜTÖS Genel Sekreteri Dr. Cevat Alkan ile TÜTÖS üyesi Dr. İlhan Akhun da görevlendirilmişlerdir. İlk toplantısını 21.7.1971 günü Milli Eğitim Bakanı Şinasi Orel'in Başkanlığında yapan "Yüksek Öğretim Reform Komisyonu" çalışmalarına devam etmektedir.

Diğer taraftan, sekiz yıllık okulların geliştirilmesiyle ilgili Komisyon, ilk ara raporunu hazırlamıştır. TÜTÖS üyesi Dr. Hıfzı Doğan'ın da katıldığı Komisyon, mesleki programların da yer verileceği sekiz yıllık okulların deneme olarak açılmasını benimsemiştir.

Öte yandan, "Milli Eğitim Reformu Strateji ve Koordinasyon Komisyonu" nca hazırlanan "Eğitim Reformunda Strateji ve Yöntem" adlı bir rapor, Bakanlıkça, ilgili kurum ve öğretmen kuruluşlarına gönderilerek, görüşlerinin bildirilmesini istenmiştir. Bununla ilgili olarak TÜTÖS Merkez Yürütme Kurulu, hazırladığı bir rapor Milli Eğitim Bakanlığına göndermiştir.

—****—

Fazla çalışma ücretlerini saptayan kararname yayınlandı

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Ancak bu uygulama, kararnamenin 9. maddesinin (a) fıkrası gereğince iş riski iş güçlüğü ve temininideki güçlük, fazla çalışma ve gündelik yardımı yönetmelikleri çıkıncaya kadar 1.7.1971 den itibaren geçerli olacaktır.

NİŞAN

Teknik Öğretmen Gülşen Saran ile TÜTÖS Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Metin Cökyokuş nişanlandılar.
Adapazarı 23.8.1971

Müyesser Karadeniz ile Teknik Öğretmen Ahmet Atınok nişanlandılar.
Mersin 21.8.1971

NİKÂH

Ayla Haşlaç ile Teknik Öğretmen Hasip Ercan evlendiler.
Karabük 20.8.1971

Meyrem Akkuş ile Teknik Öğretmen Fevzi Erkek evlendiler.
Gaziantep 11.8.1971

Sevgi Ataman ile Teknik Öğretmen Soner Kıracıoğlu evlendiler.
Ankara 9.8.1971

Öğretmen Fotoş Dağencioğlu ile Teknik Öğretmen Vedat Mutlu evlendiler.
Kayseri 20.8.1971

DOĞUM

Teknik Öğretmenler Hatice ve Engin Emre Çifti Kızları Ebrunun doğumunu dost ve akrabalarına duyururlar.

Teknik Öğretmen M. Öcal Semerciğlu ve Eşi, Oğulları Suphi Murat'ın doğumunu dost ve tanıdıklarına duyururlar.
Antakya 8.8.1971

Teknik Öğretmen Ergün Akçapınar ve Eşi, Oğulları Erman'ın doğumunu tanıdıklarına duyururlar.
Bolu

Teknik Öğretmenz Muharrem Okutan ve Eşi oğulları Erkan'ın doğumunu tanıdıklarına duyururlar.
Tekirdağ

TÖYKO Öğretmenlere yeni bir arsa aldı

En kısa zamanda 1000-TL. peşinat ve 300.-TL. taksit vererek arsa almanız için sıraya girmede acele ediniz.

Uzak ve Orta Doğuyu Avrupa'ya bağlayan, dünyanın en işlek, ağır sanayinin ve modern yapıtların oluştuğu İSTANBUL yolu üzerinden 218000 m² lik TÖYKO Yuva Arsaları aldık.

Kısa Dalga Verici Radyo İstasyonu arsındadır. Üstünde 400 öğretmen ailesini barındıracak Türkiye (TÖYKO) öğretmenleri sitesini oluşturacaktır.

Yaşama kolaylığı, yaşama zevki ve çağdaş medeniyetin tüm imkânları olacaktır. Amacımız, her ortağımızın "BİR YUVA SAHİBİ OLMA" isteminin gerçekleşmesidir. Bundan böyle 18. 20. 24. 26. ay ve daha fazla taksit imkânı verilmektedir. Çünkü, sizlerin arsa ihtiyacını ve bu ihtiyacı ancak uzun vadeli taksitlerle karşılayabilme yeteneğine sahip olduğunuzu biliyoruz.

TÖYKO'dan en güzel arsayı, en ucuz fiata ve en uygun ödeme şartları içinde alacaksınız.

Sırada olmanız için acele ediniz. TÖYKO Sitesinde su, elektrik, ağaçlandırılmış yollar, oto parklar, yeşil sahalar, PTT, lokanta, çarşı, pazar yerleri ve gece külübü gibi tüm sosyal ihtiyaçlar bulunacaktır.

TÜTÖS'lü Öğretmenler
Size yürekten sevgi, saygı ve selâmlar.

Yaşar ÇİFTÇİ

Masalların Dilinden

Yolcu ile ayı

İki arkadaş yolda gidiyorlarmış önlerine birdenbire bir ayı çıkmış. Biri hemen ağaca tırmanmış, dalların arasına saklanmış, öteki kendini yere atmış, ölü gibi öyle durmuş. Ayı burnunu uzatmış, adamın her yerini koklamış, ama adam nefesini bile tutmuş. Ayı ölüye dokunmaz derler, bu söz doğru olacak ki, o ayı da yürümüş gitmiş. Hayvanın uzaklaştığını görünce, ağaçtaki adam da yere inmiş, ötekine "Ayı senin kulağına bir şeyler söyledi ,ne dedi?" diye sormuş. Arkadaşı : "Ne diyecek? tehlikeyi görünce seni bırakıp kaçan dostlarla sakın bir daha yola çıkma dedi." demiş. Asıl dost dar zamanda belli olur, bu masal onun için söylenmiş.

Eşeği deneyen adam

Adamın biri eşek alacakmış, pazara gitmiş, bir tane bulmuş, denemek için evine getirmiş. Öteki eşeklerin arasına götürüp yemliğe bırakmış. Eşek, bütün eşekler arasında en tembelini, en oburunu bulup onun yanına gitmiş. Adamcağız hayvanın bir iş yapmadığını görünce başına yuları geçirmiş, gene pazara götürüp sahibine geri vermiş. Eşeğin sahibi : "Geri getiriyorsun ama iyice denedin mi?" diye sorunca öteki : "Denemeğe hacet kalmadı, ne eşek olduğu seçtiği arkadaşından belli." demiş. Bizler kimlerle düşüp kalkarsak huyumuzu onlarınki gibi bilirler. Bu nedenle ortak sorumluluk alırken arkadaşlarımızı iyi seçmeliyiz.

Sırtlan ile tilki

Sırtlanlar için her yıl cins değiştirir, dişi iken erkek, erkek iken dişi olur derler. Dişi sırtlanın biri bir tilki görmüş, yaltaklanmış, tilkinin istemediğini görünce de sitem etmeğe başlamış. Tilki : "Kusura bakma, güzelim demiş, hayır demezdim ama sana inan olmaz ki. Şimdi karın olacağım dersin, yarın kocam olmağa kalkarsın." Bu masal iki yüzlüler, ufak bir çıkar karşılığında en yakınlarına bile olmadık kötülükleri yapan satılmışlar için söylenmiş.

Kurt ile at

Kurdun biri bir tarladan geçiyormuş, boydan boya arpa görmüş. Kurt ne yapsın arpayı? yiyemez ki. Bırakıp gitmiş. Yolda önüne bir at çıkmış. Onu görünce : "Ben de seni arıyordum demiş Şurada arpa buldum, ama yemedim sana sakladım, bayılırım senin dişlerinin gıcırtısına. Gel sen ye, ben de seyredeyim." At kanmamış bu sözlere : "Yahu demiş, ben kurtları bilmez miyim? Sen arpa yiyebilseydin karnını doyurmak zevkini bırakır da kulaklarının zevkini düşünür müydün?" İki yüzüler, dürüst görünmeğe çalışan sahtekârlar ne derlerse desinlerler gene de kimseyi kandıramazlar.

Kurt ile köpek

Kurdun biri, boğazına tasma bağlanmış semiz bir köpek görmüş : "Seni böyle kim bağlayıp besledi?" diye sormuş. Köpek : "Avcının biri" demiş. Bunun üzerine kurt. "Dilerim, hiç bir kurt bu hale düşmesin. Böyle ağır bir tasma taş maktansa açlık yeğdir." demiş. Bu masal dürüst görünmeğe çalışıp başkalarına kulluk yapan uşak ruhlu insanlar için söylenmiş.

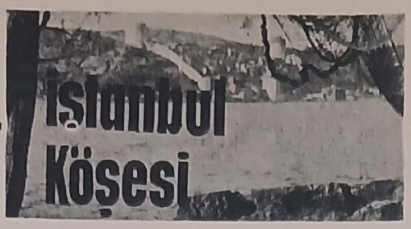

Teknik öğretime önem verilmelidir, ama nasıl?

Halis ÇETİNKAYA

Bugün bildikleri ile yetinen insanlar yarının bilinmeyenleri arasında yerini alacak demektir. Eğer kendimizi yarının cahilleri arasında görmek istemiyorsak, hergün biraz daha fazla öğrenmek zorunluğunu duymalıyız.

Bertrand Russel "Eğitimde teori değil, pratik önemli olmalıdır." demişti. Kanatımızca çağın gelişimi, bilgi artışının bugün tüm insani ölçüleri aştığını bunun içinde herşeyi bilmek ve hatta bir mesleğin tüm bilgilerini öğrenmenin bile çok güç olduğuna değinmek istemektedir. Bu güçlüğün kabulu ve görülmesinde normaldir.

Okuduklarımıza göre 1800 yıllarında bin, 1900 yılının başında onbine varan ve 1950 yılı işinde de yüzbini aşan bir meslek değişimi bugün belki bir milyona varmıştır. Buda bilgideki gelişimi ve iş yapımdaki güçlük artışını bizlere çok iyi işaret etmekte olmalıdır.

Bilgilerin ömrüde bugün insan ömrü gibi kısalmakta, onlar gibi ölmekte ve yenileri doğmakta veya gelişmektedir. Bundan korku duygusu değil, öğrenme zorunluğu duyulmalıdır. İnsanlarımıza öğretmeğe çalıştıklarımızı okul için değil, yaşantısının savaşı için öğretebilecek bilgi vermeli ve bunu onlara kabul ettirici olanağı aramalıyız.

İnsanlarımız ekonomik ve sosyal seviyelerini yükseltebilmek için bir iş yapmanın gerektiğini yani bir meslek sahibi olmanın arzusunu daha öğrenim çağının ilk günlerinde duymağa başlamalı ve günü gelincede mesleğini, kendisi için en iyisini, seçmeli ve onun en iyi bir şekilde öğrenme aşkını ta içten duyabilmelidir.

Bugün, her meslek öğrenimi için gereksiz ve eskimiş bilgiler atılmalı yerine yenileşmiş, yeni bilgiler verilir duruma geçilmelidir. Proğramların yenileştirilmesinde, geliştirilmesinde dar görüşlere, köhneleşmiş bilgilere, yenileşmeği kabullenmeyenlere yer verilmemeli ve milli olanaklar, yer, süre, ihtiyaçlar ve yetiştirici analizlerine öncelik tanınmalıdır. Bu gerçekler görülmedikçe, milletçe üzüntümüz sürüp gidecektir diye düşünmekte ve ızdarıbını duymaktayız.

12 Mart muhtırası ile reformlara gidileceği ve Milli Eğitime de yenilik getirileceği ifade edilmekteydi. Denmişti ki, Mesleki ve Teknik Öğretime önem verilecek ve değeri anlatılacaktır.

Teknik öğretime önem verilecek, Milli Eğitim'in ağırlığı teknik öğretime kaydırılacak denmişti. Çağımızda denmekle işlerin olmadığı, olmayacağı hala görülememektedir. Teknik öğretimin önem kazanabilmesi, teknik öğrenime öğrencilerin kaydırılabilmesi için önce teknik öğretimde eğitim sonucu kazandırılacak meslek ve becerinin önemi, mesleki yasasal yetki-sorumluluk-, emeğinin değerlendirilmesindeki birim insanlarımızla anlatılmalı ve onlar buna inandırılmalıdır. Bunun içinde geniş çapta basın, yayın, film, konferans ve açık oturumlardan yararlanılmalıdır. Velisine, öğrencisine ve bilhassa ilk öğrenim ile orta öğrenim birinci devre öğretmenlerine, yöneticilerine, yöneticilerine teknik öğrenimin önemi kabul ettirilmelidir. Lafla kabul yerine inançlı kabul gereklidir bizlere.

Teknik öğretimin önem kazanabilmesi için bir milli sanayi anlayışının her şeyden önce kabulu gereklidir kanıtındayız. Çünkü milli sanayi demek personeli ve onun eğitimi öncelikle düşünülecek demektirki buda teknik öğretime, meslek eğitimine önem kazandıracak demektir.

Teknik öğretimin önem kazanabilmesi için milli sanayiye, milli sanayi içinde sermayeye ihtiyaç duyulacağı bir ekonomik gerçektir. Bunun için halkın tasarruflarından yararlanılabilinir. Ancak bu iç sermaye için önce halka güven verecek, teşvik edici yasaların ele alınarak bir an önce çıkarılması sağlanmalıdır. Yoksa, dişten tırnaktan artırılarak kötü günler için tasarruf edilmiş atıl bırakılmak istenmeyen paralar, kişisel çıkarcılardan korkma nedeniyle daha çok süre atıl kalır, milli sanayi sermayesizlikten kurtulamayacağı için de kurulamaz. Milli sanayinin varlığı demek teknik öğretimden yetişenlere iş demektirki buda teknik öğretime önem kazandıracaktır.

Kırıntı dağarcığında toplanmış bu konuda dahaları bulunmaktadır. Bunlardan gelecek sayımızda sunmakta hiçmetin bulunduğumuz teknik öğretime gerçekten önem verilmesini isteyenlerimize yardımcı ve üzüntülerinin azaltılmasına yardımcı da olmağa çalışacağız.

Bir öğretmen, eğitici, olarak insanlarımızı mutlu, çalışır, işine bağlı, inançlı milli bağlılığı kuvvetli, ülkesini ve insanlarını candan seven, kazanan ve kazandığından kısmadan kendisine bu kazanmayı sağlayanlara, sağlayan ülkesine ödemesini bilen görmek istemekteyiz. Buda bizim mutluluğumuzdur.

Meslekerin insanlar gibi yok olup yenisinin doğmakta olduğunu ve bugün meslek değişimi yahut mesleketki genişime sayısının milyona varacağıda söylenmektedir demiştik. İnsanlarımızın, ekonomik ve sosyal seviyesini yükseltebilmesi için, meslek öğretimine önem verilmesini demiştik.

Sokağa dökülmeğe kalkan üniversiteli gencin, işini kötünün verilerini yeterli bulmayıp fevaran eden vatandaşın üzüntüsü sağlam, sıhhatli ve güvenilir, günün gerektiği eğitimde irak unutulmuş olmadan ileri geldiği kanıtımızı belirtmeğe çalışmıştık. Günlük yayın organlarındaki sütunundaki haykırışlar mesleksizliğin yahut meslekteki yasaların eksikliğinden ileri geldiğinde görelim ve anlayalım istedik.

Istediklki teknik öğretime lafla değil gerçek ölçüde, bilimsel önem kazandırılsın. Bunun içinde önce yetişecekere, vatandaşlara meslek sahibi olmanın önemi iyi anlatılsın. Milli sanayi, iş sermaye anlayışı kabul edilsin. Bunlar içinde gerekli yasalar bir an önce çıkarılsın. Ve bu zaman görülecektirki insanlarımız iş yapabilme, iş olanağı bulmasından dolayı Mesleki ve Teknik Öğretim kendiliğinden önem kazanacak görüşümüzü dile getirmeğe çalıştık.

Teknik öğretimin önem kazanması gerçekten isteniyorsa iş yerinde yetiştirme ve geliştirme, okulda öğretim ve eğitim, mesleksiz vatandaşı meslek sahibi etme, mesleğin eskimesi yani geçersiz duruma gelmesinden açıkta kalacakları yeni mesleğe hazırlama anlayışını görüp kabul etme ve bunlara göre Milli Eğitim'e, Mesleki ve Teknik Öğretime yeni bir ruh, sistem ve düşünüş getirilmelidir.

Teknik öğretimin hala önem kazanmasını dilliyorsak milli anlayış içinde, dolan kütüphanesiyle, işleyen labaratuvar iş atelyeleriyle ve kendisini adamış yetenekli öğretmenleriyle, bilimsel ve Teknik Öğretim yeni düşünüş ve anlayış zorlamasına göre bilimsel analizlere dayanarak yeniden plânlanmalıdır.

Teknik öğrenimin önem kazanması isteniyorsa, kendisini bu işe adam iş uygulayıcı-öğretmen, şef, yönetici-elemanlarının sorunları, üzüntüleri üzerine eğilinmeli ve fiziksel olarak başlayan çalışma, karışma, uy anlayışı yok edilmelidir.

Eğer teknik öğrenimin önem kazanması isteniyorsa çağın içinde olmasını bilen, bilgi ve görgüsünü daima yenilemeğe çalışan geşilimleri izleme yeteneği olan planlayıcı, yapıcı niteliği üstün ve değerlendirmeği bilen, bilim inanışı duygusal hizmet anlayışına galebe etmesini bilen kişilere sorumluluklar yüklenmesine öncelik verilmelidir. Palyatif tedbirci, gösterişli ve yüzeysel çalışmalara alışmış gelişimlere sırt çevirmiş, kliği hüner sayan kişilerden hizmete yarar beklenmemelidir.

Bu gerçekler görülmezse teknik öğretime önem kazandırılamaz, bilakis azda olsa var olan önemi yitirtilmiş olunur. Bütün iyi niyetlerimizle yazması ,söylemesi bizden benimsenmesi değerli sorumlularımızdan.

Başyazı

(Baştarafı Sayfa 1'de)

ve sosyal hukuk Devletinin en önemli belirtisi hemen ifade edelim ki, sendikalardır.

Son yıllarda geçen birçok olaylar, bizleri, bilindiği gibi 12 MART MUHTIRASINA ulaştırdı. 12 MART MUHTIRASININ başta gelen amacı demokrasiyi kurtarmak, Atatürk ilkelerine dönüşü sağlayarak milli bütünlüğü korumak, sosyal ve ekonomik reformların gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Anayasamızda hiçbir kusur ve hiçbir suç olmamakla beraber demokratik hakları ve özgürlükleri korumak için bazı değişiklikler yapılmaktadır. Bu değişiklikler esas itibariyle 1961 Anayasasının temel düzenini, ilerici yapısını ve özünü bozmamaktadır. Başbakan Sayın Nihat Erim'in, Millet Meclisinde, Anayasa değişikliğinin kabul edilmesinden sonra yapmış olduğu konuşmada da belirtiği gibi Anayasamız sosyal demokrasiye ve demokratik sosyalizme açık komünizme, anarşizme ve faşizme kapalıdır. Ancak işçi niteliğini taşımayan kamu hizmeti görevlilerini sendika kurma ve sendika içinde örgütlenme hakkından yoksun bırakan yeni 46. madde, 1961 Anayasasının gerisine düşmüştür. Geçmiş yıllardaki bazı olumsuz tutum ve davranışlara, yasaların sınırlarını zorlayan taşkınlıklara rağmen kamu personelinden sendika kurma ve sendika içinde örgütlenme hakkı geri alınmamalıydı. Zaten 624 Sayılı Kamu Personeli Sendikaları Kanunu grevi yasaklamıştı. Gerçek bir sendikanın eylem özgürlüğünden yoksun bulunmaktaydı kamu personeli sendikaları. Suçları önleyen, sorumlulukları ağırlaştıran kurallar getirilerek kamu personeli sendikalarının varlıkları korunur, gelişmeleri sağlanabilirdi. Aşırılıklarla başa çıkılamamış kanısını uyandırmak pahasına sendikaları kaldırmak kanımızca uygun olmamıştır. Atatürkçü, Anayasa çizgisinde gerçek devrimci, yasalara saygılı ve hukukun üstünlüğü ilkesine içtenlikle bağlı kamu personeli sendikalarının günahı nedir? Ama artık olan olmuştur. Bundan sonrasını iyi kurmak gerekir.

Anayasa değişikliğiyle gelen Geçici 16. maddenin I. bendine göre, yeni 46. ve 19. maddelerin yürülüğe girmesinden sonra, kamu personeli sendikalarının faaliyetleri son bulacaktır. Geçici 16. maddenin 2. bendinde, altı ay içinde çıkarılacak bir yasa ile yeni kamu hizmetlileri kuruluşunun nasıl olacağının sendikaların varlıklarının yeni kuruluşa nasıl geçeceğinin gösterileceği açıklanmaktadır. Anlaşılan, sendika ile dernek arası yeni bir örgütlenmeye gidilecek ve kamu hizmetlilerinin dayanışma içinde bulunmaları sağlanacaktır. Bu yasa çıkıncaya kadar zorunlu ödemeler yapılacak, sendikanın hukukî varlığı korunacak ve çalışmalar durdurularak beklenilecektir.

Yeni yasanın üyeleri temsil hakkını, ödentilerin kurumlarca doğrudan doğruya örgüte gönderilme olanağını getirmesine çalışılmalı, örgütleri güçlü kılacak kurallar bulunmalıdır. İşçilerimize sendikal hakları verirken, Devlet memurlarını sendikal hakları kullanamıyacak durumda göstermek ve saymak üzücü olmuştur. Anayasamızın tanıdığı hak ve özgürlükleri kullanması doğal olan yeni örgütün, yeni yasa ile getirilecek anlamsız sınırlamalarla kısırlaştırılmaması gerekir. Suçlara, sakıncalı eylemlere, aykırılıklara ağır sorumluluklar getirilmesinden, kendine güvenenlerin, haklı olanların ve doğru yolda bulunanların korkusu yoktur. Kamu kesiminde çalışan, işçi olmayan görevlileri kendi güçlü kuruluşlarına kavuştururken hukuk dışına çıkılmıyacağını ve iyi niyetli çabaların esirgenmiyeceğini umuyoruz. Her şey daha güçlü ve daha ileri bir TÜRKİYE, daha mutlu bir TÜRK ULUSU içindir. Beklenen budur.

Geri kalmışlığın en büyük nedeni Milli Eğitimdir

(Baştarafı Sayfa 1'de)

demesi olacağını ve burayı bitiren çocukların yurt ekonomisine katkıda bulunacak bir meslek edineceklerini açıklamış ve uygulamanın iyi sonuç vermesi halinde böyle okulları sisteminin genişletileceğini, belirtmiştir.

Bakan, daha sonra 9. Milli Eğitim Şûrası'nın 1972 yılı Şubat ayında toplanacağını da sözlerine eklemiştir.

Öte yandan Ankara'da yayınlanan bir gazeteye verdiği özel demeçte, üniversite reformunun ilkelerini açıklayarak, meslek okullarının bir üniversitenin çatısı altında toplanmasının düşünülüğünü söyleyen Bakan Şinasi Orel, kendisine yöneltilen bir soruyu şöyle cevaplamıştır. "Eğitim bugüne kadar istenilen randımanı verecek düzeyde olmamıştır. Sarfedilen maddî ve manevî güçlerin çok altında randıman alınabilmiştir. Geri kalmışlığın önemlikle ve özellikle nedeni budur. Eğitim bu memleketin kalkınmasına yön verecek yapıda olsaydı, Türkiye'nin bugünkü durumu çok daha değişik olurdu. Biz ana prensip olarak diyoruz ki, eğitimin her kademesinden ayrılacak çocuk, kendisine bir iş bulabilsin ve çevrenin ekonomisine katkıda bulunsun."

Bugün eğitim sistemimizin, meslek eğitimini de içine alacak yatay bir şekle dönüştürülmesi gerektiğini ve böylece yüksek öğrenim yaparak devlet dairesinden iş isteyenlerin yerine, yurdun asıl ihtiyacı olan meslek eğitimine önem verilmesinin gerekğini açık'ayan M. E. Bakanı Şinasi Orel üniversite reformunun ilkelerini de şöyle sıralamıştır:

1 — Yüksek öğretim paralı olmalıdır, 2 — Kürsü sistemi yerine bölüm sistemi getirilmelidir, 3 — Universite içinde yatay geçişlere imkân sağlanmalıdır, 4 — Öğretim üyeleri daha etkin biçimde kullanılmalıdır, 5 — Ortak bir plânlama örgütü kurulmalıdır, 6 — Asistan ve öğrencilerin belli ölçülerde ve belli konularda yönetime katılmaları sağlanmalıdır, 7 — Doktora öğretimi daha ciddi esaslara bağlanmalı ve doktora yapmış asistanlar öğretim üyesi olarak gereğinde kullanılmalıdır, 8 — Araştırmalar, kalkınma plânının gereklerine uygun konulara yönetilebilmeli, maddî ve manevî gayretlerin israfı önlenmelidir.

İş güçlüğü iş riski ve teminindeki

(Baştarafı Sayfa 1'de)

nıflarında 100 - 800 lira, diğer sınıflarda 100 - 600 lira,

Teminindeki Güçlük Zammı: Bütün sınıflarda 500-1400 lira,

YÖNETMELİKLER HAZIRLANACAK

Bütçe ile getirilen bu miktarlar içinde bütün devlet daireleri hangi memurlarına ne miktarda yan ödeme yapacaklarını bir yazı ile Maliye Bakanlığına bildireceklerdir. Önümüzdeki günlerde başlayacak bu bildirimlerden sonra Devlet Personel Dairesinin de görüşü alınarak, yan ödeme yönetmelikleri her daire için ayrı hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu'na sunularak, Resmi Gazete'de yayınlanacaktır.

HÜKÜMET TESPİT EDECEK

8 Ağustos 1971 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmeliğe göre, yan ödemeler 1 Mart 1971 den itibaren geçerli olacak, ancak Bakanlar Kurulu, biriken yan ödemelerin şeklini ve zamanını da tespitle yetkili olacaktır.

İş güçlüğü ve riski teminden ki güçlük zammına ait yönetmelik, bir memurun üç zammı birlikte alamayacağını, bunlardan en yüksek olanını alabileceğini öngörmektedir. Yine yönetmeliğe göre bir görevi vekâleten yürütenler asıl memurlar gibi yan ödemelerden yararlanabilecekerdir. Zamlar sadece fiilen söz konusu ağır görev yapıldığı zaman ödenecek, izin, başka bir işe vekâlet veya eğitim gibi sebeplerle bu görevden geçici olarak ayrılanlara zam verilmeyecektir.

İNCELEMELER

Öğrenci başarısının değerlendirilmesi üzerine bir not

Y. Prof. Dr. M. Fuat TURGUT
Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Ölçme ve değerlendirme bütün eğitim faaliyetlerinin kaçınılmaz bir parçasıdır. Klâsik eğitim sistemlerinde yine klâsik anlayış içinde ölçme ve değerlendirme usulleri kullanılır. Modern eğitimde ölçme ve değerlendirme daha kesin anlam kazanmış, daha etkili metodlar bulmuş çeşitli eğitim ve öğretim faaliyetlerine daha geniş oranda yardımcı olmaya başlamıştır. Modern ölçme ve değerlendirme metodları hem dayandığı felsefede hem de uygulamada klâsik metodlardan farklıdır. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme metodlarında önemli yeniliklere gitmeden bir eğitim sisteminin modernleştirilebileceği düşünülemez.

■ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME KAVRAMLARI

Ölçme, en geniş anlamda, bir gözlemin sayı ile ifade edilmesi demektir. Böylece ölçme işlemi gözlenen olay, kişi veya eşyanın niteliği ile sayı sistemi arasında bir paralellik kurmak demektir. Bir derste kazanılan hünerler, bilgiler, duygular, inançlar, v.b. gözlenir ve sayıya vurulursa ölçülmüş olurlar. Bir öğrencinin bir sınavda kazandığı puvan, onun o sınavla yoklanan değişkenlerdeki ölçüsüdür.

Değerlendirme, ölçmeden daha ileri bir işlemdir. Değerlendirme, ölçme sonuçlarından bir ölçüde (kıstas) göre bir değer yargısı çıkarmaktır. Bir öğrencinin yazdığı kompozisyonda 14 tane imlâ ve ifade hatası bulunmuş olsun. Bu sayı hataların ölçüsüdür. Bu kompozisyonda "5 den fazla hata yapan kalır" diye bir ölçüt kabul edilmişse, 14 puvandan "kalır" değer yargısı çıkar. O sınıftaki hataların ortalaması 18 ise ve "hata sayısı ortalamadan yukarı olanlar kalır" diye bir ölçüt kullanılmışsa 14 puvanından "geçer" değer yargısı çıkar.

İyi bir değerlendirme yapabilmek için hem güvenilir ölçmelere dayanmak hem de değerlendirmenin amacına uygun bir ölçüt kullanmak gerekir.

■ ÖLÇMEDE GÜVENİRLİK VE GEÇERLİK

Her ölçme işlemine çeşitli sebeplerle hatalar karışır. Bir ölçmenin güvenilir olması ve duyarlığının yüksek olması, puvanlara az hata karışmış olması demektir. Ölçmelerde güvenirliğin artırılması birçok teknik hususa riayet etmekle mümkündür. Öğrenci başarısının gözlenip ölçülmesi, bu teknik hususlara uyulsa bile ancak bir dereceye kadar güvenilir olabilir. Bizim eğitimimizde genellikle öğretmenlerin kullandıkları yazılı ve sözlü yoklama gibi metodları, hem tabiatı itibariyle duyar olmadıklarından hem de gerektiği gibi kullanılmadıklarından, güvenirliği düşük sonuçlar verirler.

Geçerlik kavramı ile bir ölçme aracının ölçmek istediği niteliği ölçüp ölçmediği, ölçüyorsa onu başka niteliklerle karıştırıp karıştırmadığı, karıştırıyorsa ne oranda karıştırdığı sorularına verilebilecek cevaplar ifade edilir. Eğitimde yapılan ölçmelerde geçerlik hiçbir zaman mükemmel olamaz. Çünkü ölçmelerin güvenirliği mükemmel değildir. Ölçme konusu olan kabiliyetler başka kabiliyetlerle karışır. Yabancı değişkenlerin ölçmelere girmesi geçerlik için ne derece zararlı ise, ölçülmek istenen değişkenlerin ölçme dışı bırakılması da o derece zararlıdır. Yazılı ve sözlü yoklama metodları kapsamları sınırlı olduğu için yeteri kadar geçerli değildir. Üstelik, bu metodların teknik gerekelere dikkat edilmeksizin kullanılması geçerliği düşürür.

ÖLÇMEDE ÖLÇEK

Gözlenen bir niteliği hangi sayı ölçeği ile ifade etmeli ?Bu soru genellikle tartışılmadan geçilir. Halbuki, seçilen ölçek gözlenecek niteliğe uygu düşmezse ölçmelere hata harışır. Bütün ayrıntıları 12 parçadan ibaret bir yazılı yoklamayı 100 üzerinden puvanlamak hatalı sonuçlar verebilir. Aynı yazılı yoklamanın 5 üzerinden puvanlanması ise gözlenebilir. Aynı ayrıntıların ölçekte kaybolmasına sebep olur. Ölçmede kullanılacak ölçeği ölçülecek nitelik tayin eder.

DEĞERLENLİRMEDE ÖLÇÜT

Ölçütsüz değerlendirme yapılamaz. Değer yargılarımız incelenirse, hepsinin gerisinde bir gözlem ve ölçüt alınmış bir inanç vardır.

Eğitimde değerlendirmede çeşitli maksatlarla yapılır. Bir maksat için uygun bir ölçüt, diğer bir maksada uygun düşmeyebilir.

Bizde karnelere yazılan notlar değerlendirmede sonuçlardır ve bu sonuçlar en çok "geçti - kaldı" kararları için kullanılır. "Kim geçer kim kalır?" sorusu eğitimimizin pek çok tartışılmış, fakat bir türlü makul bir cevaba bağlanamamaış sorunlarından biridir. Buna sebep ölçme ve değerlendirme kavramlarına açıklık kazandıramamış olmamız, değerlendirmede kullanılabilecek objektif bir ölçüt aramayışımızdır. Çok tartışması yapılan 5,5 veya 6,5 "geçer - kalır" kararları için bir ölçüt değildir. Hangi davranışları aksettiren bir başarıya 5,5 değeri takdir edileceği kesin karara bağlanmadıkça 5,5 sayısında bir ölçütlük özelliği yoktur. Öğretimde minimum standartların öğrenci davranışı yönünden ve objektif yollardan tesbitine ihtiyaç vardır.

Bazı öğretmenler, genellikle, kendi bilgi ve sübjektif konularını hem ölçmede hem değerlendirmede ölçüt olarak kullanmaktadırlar. Bir sözlü veya yazılı yoklamada verilen not genellikle bu özelliği gösterir.

Bugünkü ölçme usullerimizde öğrenilen bilgilerle ölçülen bilgiler arasında önemli farklar vardır. Sınav genellikle öğrenilenleri tam temsil etmemektedir. Bununla beraber, birkaç sınavda sorulan soruların müfredatı kapsadığı farzedilir. Bu faraziyeye dayanılarak şöyle bir değerlendirmeye gidilir :

% 0 — % 4	doğru cevap	0
% 5 — % 14	"	"	1
:			:
:			:
% 45 — % 54	doğru cevap		5
:			:
:			:
% 85 — % 100	"	"	10

Bu sistemde değerlendirmeye bazan ölçütle değerlendirme denir. Aslında bunun mutlaklığı değil, sınav sorularına bağlı oluşu önemlidir. Sınav, müfredatı iyi temsil etmiyorsa, yüzdeler ne kadar kesinlikle hesaplanırsa hesaplansın, değerlendirme hatalıdır. Sınav soruları çok zor veya kolay seçilmişse değerlendirme yine hatalı olur.

Grubun veya bir sınıfın başarı derecesini ölçüt alan *bağıl değerlendirmede*, soruların yüzde kaçının doğru cevaplandırıldığına bakılmaksızın, öğrenciler en yüksek puvandan en düşük puvana doğru sıralanır. Bu sıra esas olmak üzere, öğrencilerin belli yüzdesi belli notları alır. STANİNE denilen sistem bir misal olarak aşağıda gösterilmiştir.

Sınıfın en başarılı	% 4	öğrencisi	9
" sonra gelen	% 8	"	8
" " "	% 12	"	7
" " "	% 17	"	6
" " "	% 20	"	5
" " "	% 17	"	4
" " "	% 12	"	3
" en son "	% 4	"	1

Bu ölçekle değerlendirmede 4 "ancak geçer" not kabul edilirse, genel başarı durumu ne olursa olsun sınıftaki öğrencilerin % 23 oranında bir kısmı kalır.

Sınıf başarısına göre değerlendirme ancak sınıf orta başarı seviyesinde ise ve yukarıda verilen dağılımın özelliklerini gösteriyorsa hatasız sonuçlar verir. Normal dağılım gerisinde ve benzeri istatik metodlarda sınıf geçme ölçütünü verecek sihirli anahtar yoktur. Bu metodları pek eleştirmeden kullanan Anglo - Sakson okulları da yavaş ya vaş başka metodlara dönmektedirler.

Eğitim ve öğretimin ulaşmak istediği davranış değişiklikleri değerlendirmede en geçerli ölçüt olmak gerekir. Fakat bu amaçları kesinlikle tanımlamak ve kolaylıkla gözlemek zor bir iştir. Modern eğitimle klâsik eğitimin müfredat programı anlayışları, arasındaki en önemli fark, modern eğitimcinin öğrencide beklenen davranışları, kesinlikle tanımlayıp ve ölçmede kullanılabilecek ayrıntılarına kadar bilmesindedir.

Böyle bir analiz yapılması müfredat hazırlamanın bir parçası olduğu gibi, iyi bir değerlendirmenin ilk şartıdır.

İyi bir değerlendirme için hem kullanılan öçme araçlarının güçlük derecelerinin hem de sınıfın seviycsinin o sınavdan başka kanıtlara dayanılarak bilinmesi gerekir.

DEĞERLENDİRMEDE ÖLÇEK

Sekizinci Millî Eğitim Şurasına değerlendirme ölçeği olarak A, B, C, D ve E gibi beş sınıflı bir ölçek teklif edilmiştir. Değerlendirmede kullanılacak ölçeğin değerlendirme maksatlarının gerektirdiği ayrıntıyı taşıması, fakat lüzumsuz ayrıntılara gitmemesi gerekir. Teklif edilen ölçekte, "kalır" kategorisi alt kategorilere bölünmekte, "geçer" kategorileri ise dörde ayrılmaktadır. Bu ölçeğin lehine ve aleyhine kullanılış şartlarına bağlı olarak, birçok söz söylenebilir. Şu noktalar tartışmaya yardımcı olur :

1. Sayısal semboller yerine harfler verilmesi bu ölçeğin halen kullanılmakta olan 0 - 10 ölçeği ile karıştırılmasını önler.

2. A, B, C, D kategorilerinin davranış olarak ve başarı derecesi olarak tanımlanmaları gerekir.

3. "Kalır" kategorisinin daha ileri ayrıntılara bölünmemesi hem kolaylık hem de zorluk çıkarır. "Kalır" notlar üzerinde hiçbir aritmetik işlem yapılmayacaksa ayrıntı gereksizdir. Fakat "F" notu ortalamalara katılacaksa her "F" nin aynı ağırlıkta olup olmayacağı tartışmalara yol açacaktır.

4. Bu ölçek kabul edildiği takdirde iki sömestr notunun birleştirilmesi, sınıf geçme derecesinin tesbiti gibi uygulamalarda harf ölçeğinin sayısal bir ölçeğe çevirilmesi gereklidir. Bundan harflere *ağırlık verme* zorunluğu doğar. (Meselâ : A=4,00 B=3,00 C=2,00 D=1,00 ve E=0 gibi)

Derselre faklı önem izafe edilirse, her derse *kredi* verilmesi zorunlu olur. Böylelikle hem derslere hem noktalara farklı ağırlıklar tanıyan bir değerlendirme sistemine gidilmiş olur. (Böyle sistemler Orta Doğu Teknik Üniversitesinde ve Hacettepe Üniversntesinde kullanılmaktadır.)

5. Değerlendirmede ölçmedekinden farklı bir ölçek kullanılması bu iki işlemin daha sıhhatli yapılmasına imkân verir. Fakat, ölçme sonuçlarının değerlendirme ölçeğine çevirilmesi öğretmenlerin bu teknikleri bilmesini gerektirir.

Eğitim reformunda strateji

(Baştarafı Sayfa 1'de)

mekte ve tartışılmaktadır. Bununla beraber raporun özelliği, eğitimle ilgili çeşitli sorunları belirli bir sistem içerisinde biraraya getirmesi ve reform çalışmalarına temel olabilecek bir ana çerçevede toplamasıdır. Bu nedenle yıllardan beri tartışılmakta olan ve bu raporla bir düzene sokulmuş bulunan eğitim sorunlarının çözümü için gerekli uygulamaya geçilebilmesi üzerinde önemle durulmasını gerektirmektedir. Bizce eğitim reformunun gerçekleştirilmesinde ana sorun asıl bu noktada toplanmaktadır. Rapor böyle bir sorunun çözümünde ilk adımın atılması bakımından aslında büyük bir önem taşımaktadır.

2 — RAPORUN BÖLÜMLERİ

a) BİRİNCİ BÖLÜM

Bilindiği gibi raporun birinci bölümünde, eğitim reformuna temel olacak ilke ve amaçlar belirtilmektedir. Bunun için Anayasa ve Hükümet Programı esas alınmaktadır. Bu konuda akla gelen ilk soru, bu iki temel kaynağın önerilen köklü bir eğitim reformuna yeterli olup olamıyacağıdır. Bu konuda görüşümüz, eğitime sadece hukuksal ve siyasal yönlerden temel olabilecek bu iki kaynağın yanında bilimsel yöndençağdaş eğitim felsefesi, eğitim psikolojisi ve eğitim sosyolojisinin biçimlendirdiği TÜRK MİLLÎ EĞİTİM KURAMINA da yer verilmesidir. Raporun birinci bölümünde bunun eksikliği göze çarpmaktadır. Ayrıca 10 temel ilkeye dayalı olarak geliştirilen 3 maddelik genel eğitim amaçları da soyutluktan kurtarılamamıştır. Bu bakımdan amaçların soyutluktan kurtarılmasını ve ayrıntılı olarak açıklanmasını gerekli görmekteyiz. Temel ilke ve amaçların eğitim hedeflerine dönüştürülmesinde önerilen üç boyutlu (BİREY - VATANDAŞLIK - İNSAN GÜCÜ) kavramı da aslında eğitimin temel modeli sayılan (Bilgi - Toplum - Birey) bütününün bir tek boyutu olan bireyle ilgili bulunmaktadır. Bu konuda, diğer iki temel ögenin de açıklanmasının bir zorunluk olduğu inancındayız.

b) İKİNCİ BÖLÜM

Esas itibariyle eğitimin sistemiyle toplum sistemi arasındaki ilişki ve kalkınma stratejisinde eğitimin yerini ele alan bu bölüm genel olarak bir eğitim reformu stratejisinde bulunması gereken ögel ri kapsamakla beraber eksik kalmakta ve asıl önemlisi Türk Eğitim Sisteminin bugünkü yapısını yanlış değerlendirmektedir.

c) UÇUNCÜ BÖLÜM

Eğitim plânlaması ve eğitim reformu hakkında temel görüşleri belirten bu bölümde oldukça doyurucu bir genel çerçeve ana hatlarıyle verilmektedir. Ancak eğitimde gerek arz - talep dengesinin nasıl bir örgüt ve sistemle saptanacağı ve gerekse farklı düzeylerdeki amaç ve hedeflerin nasıl somutlaştırılacağı açıklanmamaktadır. Ayrıca eğitim sisteminin kurulmasında gözönünde bulundurulacak 4 temel ögeden karar organı ve yönetim örgütü için ayrıntılı bilgi de verilmemiştir.

d) DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim reformunda yaklaşım ve yöntemi belirten bu bölümde, eğitim reformunun belirli bir plâna dayalı olarak yürütülmesi ve sistemin çeşitli kademeleriyle ilgili çalışmaların alt komisyonlarda ele alınması önerilmektedir. Ancak bu bölümde plânlamanın nasıl yapılacağı ve alt komisyonların oluşumunda gözönünde bulundurulacak temel ve ortak esasların neler olduğu açıklanmamıştır.

3 — BAZI ÖNEMLİ NOKTALARA DEĞGİN GÖRÜŞLER

a) BİRİNCİ BÖLÜMDE

Anayasa ve Hükümet Programı esas alınarak geliştirilen ana ilkelerin çağdaş eğitim bilimleri ışığında ve (BİLİM-TOPLUM-BİREY) bütünlüğü çerçevesinde ayrıntılı ve somut bir niteliğe kavuşturulmasının gerekli olduğu inancındayız.

b) İKİNCİ BÖLÜMDE,

Eğitim sistemi tanımında "SEÇME VE YÖNETME" kavramlarına da yer verilmeli, eğitim sistemi "fonksiyonu itibariyle seçme, yöneltme, istihdam, araştırma ve plânlama ögelerinin yer aldığı devamlı gelişme ve yenilemeye açık dinamik bir bilim" olarak tanımlanmalıdır.

c) İKİNCİ BÖLÜMDE,

Eğitim sistemi - Toplum sistemi arasındaki organik ilişkiler düzenine değinilmektedir. sındayız. Eğitim sisteminin diğer toplumların eğitim sistemleriyle de ilişkili olduğu düşünülmelidir. Bu Türk Millî Eğitim Sisteminin gelişmesi ve diğer ulusların eğitim sistemlerinin gerisinde kalmaması için gereklidir.

d) İKİNCİ BÖLÜMDE,

"Kalkınma stratejisinde eğitim sisteminin yeri" başlığı altında, eğitim sisteminde izlenecek yol hakkında üç temel görüşten bahsedilmekte ve Türk Eğitim Sisteminin bugünkü yapısı itibariyle üretim sistemine personel yetiştiren durumda olduğu açıklanmakta, yapılacak işin de eğitim sisteminin insangücü ve eğitim düzeniyle ilişkilerinde tutarlılık ve etkinlik bakımından bir değerlendirme yapmak olduğu belirtilmektedir. Biz bu görüşe katılamıyoruz. Çünkü Türk Eğitim Sistemi kuruluşu itibariyle üretim sistemine eleman yetiştiren bir yapıya sahip olmayıp bağımsız bir değişken niteliği taşımaktadır. Yüksek seviyede eleman yetiştirmede bazı alanlarda eğitimin bağımsız bir değişken olarak kabul edileceği belirtilmekle beraber eğitimin üretim faaliyetleri içinde düzenlenmesine ilişkin herhangi bir görüş bildirilmemektedir. Birçok eğitim sistemlerindeki reformların bu yönde geliştirildiği gözönünde bulundurulursa eğitimin üretim faaliyetleri içerisinde düzenlenmesinin önemi ortaya çıkar. Bizim görüşümüz, eğitim sisteminin düzenlenmesinde öğretim alanının ve kademesinin nite'iğine uygun olarak her üç görüşe de yer verilmesidir.

e) İKİNCİ BÖLÜMDE,

"Toplumsal hedefler ile eğitim hedefleri arasındaki ilişkiler" başlığı altında gelir dağılımının düzenlenmesine değgin tedbirlerle ilgili olarak eğitim harcamalarına gelire göre katılma ilkesi benimsenmededir. Biz buna eğitim çıktılarını kullanmakta olan kurumların da eğitim harcamalarına katılmaları ilkesinin eklenmesinin uygun olacağı kanısındayız.

Saygılarımızla,

TÜTÖS
Merkez Yürütme Kurulu a.
Genel Başkan
Mehmet Emin ZORKUN

TÜTÖS — Aylık Meslek Gazetesi, Türkiye Teknik Öğretmenler Sendikası adına Sahibi: M. Emin ZORKUN, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Gültekin KURDOĞLU, Teknik Yönetmen : Yunus ÖCAL. Adres : TÜTÖS Gazetesi P. K. 199 — ANKARA İdare yeri : Menekşe Sokak No. 6/3 Yenişehir - Ankara. Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez. Ticari ilan ve reklamlar pazarlığa tabidir. Gazetenin adı anılmadan yazılar yayınlanmaz. Abone : Yıllık 6, Altı aylık : 3 liradır. Dizgi, Tertip Baskı TÖYKO matbaası Tel : 10 41 68 Rüzgârlı Sokak No. 21 — ANKARA